

კარგული
საქონლისთვის

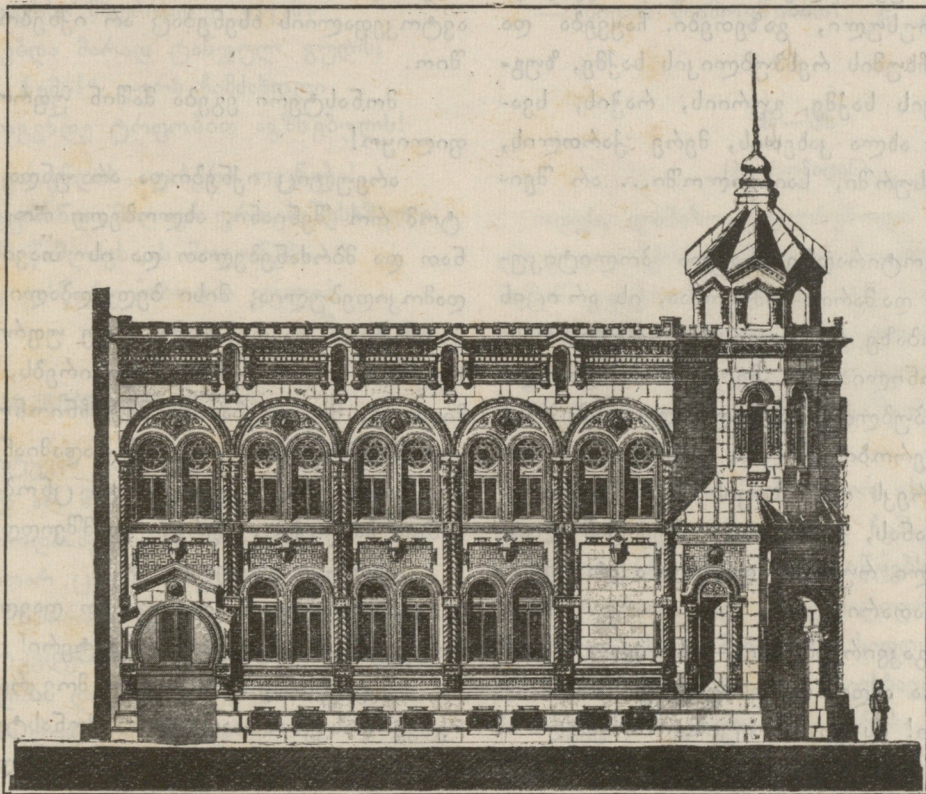
ნეშადური

№ 57.

ქოველ კვირეული ჟურნალი

№ 57.

ქართული ეროვნული მუზეუმის პროექტი.

ჟანილ მოსესეი კატრიშვილის ხსოვნას.

სამშობლოს კიდევ გამოაცალა
მწარე სიკვდილმა ბრყინვალე შვილი,
და ქართველ ერსა სასიქადულოთ
აწ აღარა ყავს პეტრიაშვილი,

დავკარგეთ იგი, ვინც უცხო მხარეს
გვინათდა სხივით გაბრწყინვებული,

საუნჯე მალალ მეცნიერების,
ძღვევა მოსილი, გაბრძენებული.

შეწყდა მხურვალე გულისა ძვერა
და წმინდა გრძნობა კეთილ შობლური,
დაობლდა ჩვენი ახალ გაზრდობა—
მოაკლდათ ხელი მამა-შვილური.

ღირსო, ნამდვილო, მამულის შვილო!
 ცრემლით გიგლოვენ აღმზრდელს გაზრდილი
 ალექსანდრე გიგლოვი, არ გილალოტონ
 და შეასრულონ შენი წადილი...

იმერელი ქალი.

არაქული მონასტერი

ქვეყანაზე ძაან ადვილი მოსაძებნია მისთანა
 კაცი, რომე ჩვენი და ჩვენი ქვეყნის ამბავი არა-
 კათაც არ ქონდეს გაგონილი.

ჩვენს ბატონს და პატრონს რო ეძახიან თა-
 ვიანთ თავს და ჩვენს იღბალს წყვეტენ, ჯერ ივენ-
 მაც არ იციან ჩვენი არც კაი და ავი, თვარა გა-
 დამთიელს რა უნდა მოვთხოვოთ.

და ვინაიდგან ამისთანა გადამთიელი ადვი-
 ლი მოსაძებნია, მივსცეთ მას ხელში, ისე უცაბე-
 დათ ჩაუგდოთ ამ უკანასკნელი ხანების ჩვენებუ-
 რი, თუ ვინდა რუსული, გაზეთები, ჩაყვება და
 კითხულობს:—ლეჩხუმის რესპუბლიკის საქმე, ზუგ-
 დიდის რესპუბლიკის საქმე, გურიის, რაჭის, სვა-
 ნეთის, შორაპნის, ახლა კახეთის, მერე ქართლის,
 გადავა ფშავში-ხევსურში, საინგილოში... არ შეი-
 შლება კკუაზე!

მარცხზე და ოტირადზე რაცღა პოლიტიკუ-
 რი წესწყობილება და მართა-გამგეობაა, ის არ იცის
 თვარა ქვეყნიერობაზე რო სულ სამი-ოთხი რეს-
 პუბლიკაა, ეს გაგონილი აქ... მეტი არა. და ახლა
 აგერ ოცამდი რესპუბლიკა ჩააბუღებულა... ბიჭოს!
 მივარდება ქვეყნიერობის რუკას, ეძებს, ეძებს და
 ბოლოს თითს ჩხრეკს ორ ზღვის შუა გაკვეთე-
 ბულს ჩვენს ქვეყანას, რომელსაც ზევიდან ლო-
 დივით უშველებელი რუსეთი დაწოლია და ქვევი-
 დან სპარსი და თათარი.

უკვირს და გაკვირვებულია—ასე ერთ ცუც-
 ქუნა ქვეყანაში და ამდონი რესპუბლიკა!?

საწყალი ბიჭი! ის კი არ იცის, რო ყველა ამ
 რესპუბლიკებს მე ორ ბუბლიკად არ ვიყიდი!

იყო რაცხა, გვეგონა იქნებოდა, რას ვიფიქ-
 რებდით, თუ ყველაფერი ასე მალე უფსკრულეთში
 ჩაინთქებოდა... დღეს?

არეულია მონასტერი!..

არეული როგორა არაა მონასტერი, როცა ნ.
 ნიკოლაძემაც „Новое Время“-ში დაიწყო წერა?!
 სუვორინ-მენშვიკოვები რა თვალთაც გვიყურებენ,
 ყველამ უწყით. ნ. ნიკოლაძის ძველი ნაწერებიც
 ბევრმა უწყით. ეგება, გულით და ცრემლითაც იყოს
 შეზავებული ნიკოლაძის წერილი H. B.-ში, მაგ-

რამ ამ გულს სულ სხვა რიგი ცემს, ჩვენს და
 ცრემლიც ისეთი წრფელი აღარ გავრდებიყავით
 H. B. ფურცლებზე იგი დასტამბული... მაგალი-
 თად, როცა H. B. -ში იტყვი, რომ ჩვენს ქვეყანა-
 ში პოლიცია და სასამართლოები, თავის დანიშ-
 ნულებას ვერ ასრულებენ, უმაღლეს მწვერვალზე
 ვერ დგანანო—ეს სულ სხვას ნიშნავს, ხოლო რო-
 ცა ამასვე გაიმეორებ სხვა მიმართულების, წალ-
 მართ მიმართულების გაზეთში,—ამას სულ სხვა
 ელფერი აქვს, სხვა თვალთ შეხედავ, სხვა საზო-
 მით ზომავ, სხვა ცხვირით ყნოსავ, აი გუშინაც წინაც
 იყო ერთი წერილი H. B.-ში. ბოლო ტაყბამდი კით-
 ხულობ ამ წერილს და თან გაკვირვება გბატონობს:
 H. B. ეს? ვითომ ტირის ჯერ, რო არც ერთს უწყება-
 ში ქართველებს ადგილი არა აქვთო. და ბოლოს გაკ-
 რავს თავისებურს კვლანქს.—ქართველი ბობოლა
 მოხელეობა რო ბლომათ ყოფილიყო, მაღალ-მაღალი
 ადგილები რო მათ ქონოდათო,—ავტონომიისა და
 ავტოკეფალიის ხსენებაც არ იქნებოდა ამ ქვეყანა-
 შიო.

მონასტერი ეგება მაშინ უფრო არეული ყო-
 ფილიყო!

არეულიც იქნებოდა არ უნდა ლაპარაკი იმი-
 ტომ რო შენიანი, ახლობელი როცა გყავს ბატო-
 ნათ და მბრძანებელათ და ის თავის თავათ კიღო
 დამოკიდებულია; მისი ბედ-იღბალი და წარჩინება-
 წარმატება რამდენისამე კიდე უფროსი ბატონების
 ხელშია, ისეთს მუხრუქს გიჭირებს, აქო და მიდგო-
 მილობა, მიკერძება არ შემამჩნიონო, რომ სულსაც
 ვერ მოიბრუნებ. რას უზამ —ადამიანის ბუნებაა... აქ
 საჭიროა მიზეზის ცოდნა და ცნობა და ჯერ იგი
 უნდა ჩააჩოქო.. მერე?—დამშვიდდება მონასტერი.
 ახლა-კი არეულია.

შინ ვზივარ, თუ გარეთ დავდივარ, სულ ეგ
 სიტყვები:—არეულია მონასტერი!

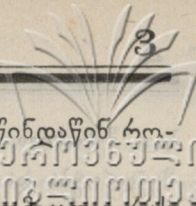
წავიკითხავ რასმე, თუ მოვკრავ ყურს მუსაიფს
 იგივე დასკვნა:—არეულია მონასტერი!...

აი, გუშინ წინ, ქუჩაში შეხვდებო ერთი იმე-
 რელი მეორეს და ეკითხება:—თუ ძმა ხარ ეგება,
 ოკრუჟი სული იცოდე სითაა აქანა?...

მეორე იმერელი ჯერ ერთ ფეხს გადაადგამს
 უკან, გაშლილ ხელს წარბებზე მიიდებს, ახედ-ჩა-
 ხედავს პირველ იმერელს უეცრათ გაკვირვებული
 და ეტყვის:

— რავე გეტყვი, იცი, შენი სააღლაბუცო შინ
 გეყოლება შენ.

— შე კაი კაცო, ქვე ვინ გეღობუტება, მარ-
 თლა გკითხავ, მართლა კვირას გვევლი...

— ჰო და, აბა მართლა თფუი შენ კაცობას, რაკი სულის კარები არ გცოდნია! — მიაფურთხა და მოშორდა.

არეულია მონასტერი! გამოჩნდა იმერელი, რომელმან სულის კარები არ იცის. **გოცირიძის კვანტი**

შამსა მძიმესა

(ბაირონიდან)

შამსა მძიმესა და სევდიანსა ჩემს გვერდით იდექ სახე მცინარე. ირგვლივ მეფობდა მკვდრული სიჩუმე, წყვილად მოეცვა ძირს არე-მარე.

ცაზედ ვარსკვლავი არა ბრწყინავდა, არცა დაგვექროდა მთიდან ნიავი; შენს თვალთა სხივებს სულთ შევესტროფოდი, მეგონა იყო იგი უკვდავი.

ნაზი აღერსი მხურვალე კოცნა აფროთვანებდა მარად ტანჯულ გულს; „ჩემი ხარ, ჩემი!“ ყურს ჩამძახოდი და მეც მოგენდე ტრფობით აგზნებულს!

მაგრამ გათენდა!.. გაჰქრა ოცნება!.. შორს გადაფრინდი მძლავრ ფრთებ შესხმული და სულს მიწამლავს ის მოგონება, რომ შენც გასწირე ობოლი გული!

ა. შ — ლი.

უკანასკნელი სურვილი

პატოსანს სიტყვას გაძლევ, ექიმო, რომ სიკვდილის სრულიად არ მეშინია, და, თუ დაბეჯითებით მეტყვიტ როდისმე, ხვალ მოკვდებიო, ჩემს ორგანიზმზე არავითარ ცუდს მოვლენას არ იქონიებს. თქვენ ხომ ხშირათ მარტო არ ეუბნებით სულთ მობძავს, მოკვდებიო რომ გერიდებათ ავადმყოფი უკანასკნელმა და უსაშინელესმა ცხოვრებაში ამბავმა არ მოკლას დროზე ადრეო.

ექიმი ჩაფიქრდა — იქნება რამე დამიტოვოსო იფიქრა-და უთხრა:

— ანდერძი თუ გნებავთ დასწეროთ ესლაც შეიძლება, თუმცა ჯერ იმედი მთლათ არ მაქვს დაკარგული.

— ჰმ ჩაიცინა ავადმყოფმა, რა მაქვს საანდერძო... მე ხომ ჯამაგირით ვცხოვრობდი; თანაც მემკვიდრეები ყოველთვის გამოჩნდებიან!... არა, მე სულ სხვა მაწუხებს!

ჩვეულებრივ უდარდელი კაცის ასეთმა პასუხმა ექიმი გააკვირვა.

— მაშ, რათ გნებავთ გაიგოთ წინდაწინ როდის მოკვდებით?

— ჩემს ცხოვრებაში ხშირათ გამომიცდია რას ნიშნავს უნებლიეთ გადასვლა საბან-ბუმბულიდან ლობის ძირში. აი, იმ ძაღლს რომ უყურებთ უკანასკნელი საყვარელი არსებაა ჩემი და მაგას ჩემს მეტი არც ყოლია. ვინ იყოლიებს, ვინ არჩენს, ვინ მოუვლის ჩემსავით? ვინ შეუმსუბუქებს ჩემის სიკვდილის გამო ნაგრძნობს მწუხარებას? ამიტომ მინდა ჩემს სიკვდილამდე მოვკლა: მოულოდნელათ, უდარდელათ, ისე რომ ვერც შეატყოს, როდის მოკვდა, ვერ იგრძნოს ტკივილი სულთ ამოხდისა და დასტუმებს მხოლოდ სიკვდილის ნეტარებით. გთხოვთ, ექიმო, სურვილი ამისრულოთ... იმ დროს მითხარით, რომ რევოლვერის ფეხის გამოცვლა კიდევ შეეძლო. ხომ თანახმა ხართ?

რამდენი სხვა და სხვა ხასიათის ადამიანია ქვეყანაზე, წაიფილოსოფოსა ექიმა.

— დიდის სრამოვნებით! **ნ. ლორთქიფანიძე**

ნ — ას

(ბაირონიდან)

ოდეს, ლამაზო, გეკონებოდი და გული მქონდა მკერდს მოყრდნობილი, მაშინ ვფიქრობდი შენ ციურ სახეს დამაშორებდა მხოლოდ სიკვდილი! მაგრამ, მითხარი, სად გადაგტყორცნეს, მგზნებარე გულსა რად დაგაშორეს?!

* *

მართალი არის, შენ ეს არ გსურდა და მიტომ უფლობ კვალად ჩემს გულსა; სანამ სძგერს იგი არ დაივიწყებს შენს ტურთა სახეს ნათელ-ციურსა; როს აღდგებიან მკვდრები საფლავით და მათი ნაშთნი ხორცს შეისხავენ, მაშინ შენს მკერდსა ჩავეკონები, ერთმანეთს ველარ დაგვაშორებენ...

და ზეცა ჩემთვის რას წარმოადგენს, რომ არა ვსჭრეტდე შენს ტურთა სახეს?!

ა. შ — ლი.

ვარდი... მკალი...

...კვლავ გაზაფხული მოგვეკვიდინა... არე-მარე ათას-ფერად აუფავდა... აბიბინდა მინდორ-ვკეი; ტყე ფოთლუბით შექმნა და გულ-გამაგრილებელმა, სიხარულის მომეუნმა ნიავმა იწყო სისინი, მან დაურდვია ფოთლუ-

ბით შექმნილი, ამწვანებულ, მაგრამ ძილს მიცემულ, ტყეს მუდროება და ახრიალს იგი. განაცხოველდა, მოძრაობაში მოიყვანა... მთის კალთებიდან ჩამოიხრიალა, კორდებს შუა მდღედნე, ანკარა წყარო მზის სხივებზე ბზინავდა, ბწვინვალებდა და ატყეპებული კლდე-დრეს შედგნად ეკვთებოდა, რათა თავისუფლად ევლო, ენავრდა... განაო, განათქა. მინ კიდევ ვერანა, თავისუფლების შტე-რი, კლდე და ველზე დაქანებული მსწრთლად ზღვის-კენ გაემურა; იქ შეუერთდა მედგარ-მებრძოლის ზღვის მოუსვენარ ტალღათა ლეღვს და თავისუფლად ასწარკსზე თავისუფლად იწყო ზანზაში...

...ყოველივე ანსს სიცოცხლე, მოძრაობა დაეტყო... აუვაილდა ბუნება. . გაიფურქნა მთებში ბუნქები, ბაღები სხვა და სხვა ევაილებით გაღამაზდა და ხაღსს ბღომად იზიდავდა,—მოსეინეთ, რათა თავის სურნელ-ვან წიაღში სეირნობით, ზანზით დატყეპებული გული, კვლავ გაესნათ,—რათა დაღვრემილი, ერთფეროვანი თავისი ცხოვრება მხიარულ ეუთ, ბუნების თავისუფლებით, მშვენიერებით დამტკბარიყვნ...

...ერთს თავისუფლად ადგილზე, ბუნქნარში, ვარდის კოკარი ამოცატებულიყო; ჯერეთ ნორნი, გაუფურქნელი, იგი ამაყად იზიარებოდა, თავს არავის უხრიდა და.. სულ ცოტა დრო უნდოდა, რომ გაეფურქნებოდა;— გადაქადა თავისი მოაქროებული, სურნელოვანი გულ-ღვიძლი და დაემშვენებია არე-მარე, ბუნება, გაემხიარულებინა ქვეყანა...

..გვერდით, ცოტა მოძრებულ მანძილზე, ამოტყუ-სულიყო ქედ-მოუსრელი, მკბენარი, მწილარე ეკალი, რომელსაც ეესვები მაგრად მოედგა და არე-მარეს გადა-კბენას, შეწუნებას, შევიწროვებას უქადადა. იგი ამაყი იყო, ამაყი!.. თავისუფლების მოტრფილეთ მტრულად ეკიდებოდა...

..ბუნების სიმშვენიერით დამტკბარი, ღაღად მფრინავი, თავისუფალი ბუღბული ასლად აუვაივებულ ტყე მდელის სიხარულით დასტყვენდა... შეიფრთხილდა, ჩამო-ჯდა იქვე, ვარდის კოკართან ახლო-მოყო, ერთ მშვე-ნიერ ბუნქზე და, გაუფურქნებულ, მშვენიერ ვარდის კო-კარს დამდებება დაუწყო... მკონის დამატკბებელი სიმთა უდგრა, სტყენა წინანდებლივ მწუნარებას არ უერთდებოდა! იგი ღაღად და თავისუფლად გაღობდა... გრძობდა, რომ დილისათვის ეს მშვენიერი კოკარი გაეფურქნებოდა და დაატკბებდა სურნელ-ვან სიმშვენიერით, სიხარულს მოჭვენდა!.. ამიტომ იგი თავის სტყენა-გაღობაში სიხარულს სტავდა... დიდხანს უგაღობდა ბუღბული ამ კოკარს, დაჭხარდა!.. შემდეგ ჩაკეცა, მიესუვარდა და გაღობითვე განშორდა, იფრთხილდა!.. გადაფრინდა!..

მაგრამ... წამოიხარდა ეკალი, სწვდა არე-მარეს,

რასაც-გი მისწვდა მისი მსხრავი შეკრდა მუხრი გააფლო... შემუდრა ვარდის სიღამისე ფლებდა!.. აღიგზნო მწარე მძულვარებით... გადაეფარა ვარდს, ეხვლეტა, მოუსზო თავისუფლად გაეფურქნა... ნატკნო იგი, დაადგრეს!..

დილის რიფაზე მოფრინდა ბუღბული თავის სავარელ ვარდთან... მაგრამ, ნახა იგი ჩამტკნარი; დილის ნაში ზედ დაზგურებოდა და ისედაც ჩამტკნარს, მკრთაღს, უფრო აძლედა მკრთაღი, უსიცოცხლო გამომეტყველებას!.. მკონსამ კვლავ ააფროვდა სიმები. ბუნების წიაღის დამატკბებელმა კვლავ მწუნარებით დასტყენა... წეველა-კრულვა მიუგზავნა ეკალს!.. თუმცა სწამდა, რომ გაზაფხული კვლავ მოვა და მაშინ მაინც გაიფურქნება კოკარი!!.. მაგრამ ერთ გულ-შემზარავად კიდევ ჩაკეც-ნეს, ჩაკრიადა!.. ფრთა ფრთას ჰკრს და კვლავ ცის უსახდრო სიფრცეს მიაშურა!..

ლადო გეგეჭორი

მესტვირული

(გუძღვნი ზოგიერთ სუტებს)

სულ აირია ქვეყანა, ჟამი სღვას საკვირველია. ლამის სიკვდილი ვარჩიოთ, ცხოვრება ისრე ძნელია. სოფელს ზედ წამოჯდომია, რჯულზედ გამდგარი მღვდელია. არავის ინდობს, თაღლითობს, „ნაკურთხი“ წვერებ გრძელია.

ანაფორაში ქრისტეს გავს, შიგნით აფთარი მგელია. სტირდება ღნეს ჩემულობს, სტირდება მზათ აქეს ცრემლია. ხატი და ჯვარი გულზედ აქეს, ცალ ზელში დანა მტრულია. ცალ ზელშიც კეტი უტირავს, ურჩისთვის გასაწვრთნელია.

„ლაპორტის“ წერა ქებული, „დანოსიც“ იცის ცხელია. ქვასაც გააპობს წყეული, „კალიგრაფული“ ხელია. ქეფობს ლხინში, ტირილში, გასძახის აბა დელია. შენ გეტიცება, ის ლხინობს ლოთი და უღარდელია.

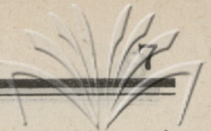
სულ კრიმანტულობს „ჟამიერს“ საქმენი უყვარს ბნელია. ფეხზედ ჰკიღია ქვეყანა, (ან რა გულ-მოსაწველია)? ბრტყალეში გამოუტირავს, მშიერ-მწყურვალე მრეელია. მოკვილებია, სისხლს ქაჩავს, ვით წურბელა და გველია.

ფულეებს გასესხებს ვექსილით, შიგ ტექსტი მოყავს ვრცელია. „ნიუსტოიკას“ ჩავიწერს, „პროცენტი“ იცის გრძელია. ხატი და ჯვარი არ ახსოვს, ლხინათ უჩნს სხვისი წყლულია. მისი მრწამსი ცხოვრებაში ქალი, ღვინო და ფულია...

ჩინოვნიკობს მუდამ ლაჩრობს, სოროს იცვლის ვით მელია, ეროვნული მოძრაობის-განახლების მქრობელია; ავტოკეფალის არ მდომი, ძველ სიწმინდის მგომბელია, აწინდელი ურწმუნობის, სიგვრანეს მშობელია!..

ბომბა

საკვირველი ამბები

◆ ტფილისში ხოლერა არ იყო, მაგრამ მას შემდეგ რაც ხოლერის აცრა დაიწყო, ხოლერამ იწყინა და რამდენიმე კაცი იმსხვერპლა კიდევ.

◆ რადგან სპარსეთის რეაქციონერებს და შავ-რაზმელებს კონსტიტუციის საწინააღმდეგოდ თოფები და ტყვია წამალი შემოკლებით, ამიტომ ტფილისში დიდი ფასი დაედო იარაღებს, რითაც ისარგებლეს ჩვენებურმა წითელ რაზმელებმა და მოძრაობის დროს წართმეულ იარაღებს მამასისხლად ყიდიან.

◆ ოსმალეთის რეაქციონერები დიდ მზადებაში არიან და „უსისხლო“ კონსტიტუციის სისხლში ჩასადრჩობდ იწვევენ რუსეთიდან ცნობილ ლენერლებს და აგრეთვე მენშიკოვს და დუბროვინს.

◆ „Голосъ Кавказа“-ა ნამდვილ წყაროებიდან გადმოგვცემს, რომ ტფილისში უკვე შემდგარა რამდენი ჯგუფი შეთქმულთა, რომელნიც, თურმე, ყოველცისმარ დღე ვარჯიშობენ პულემიოტებისა და ზარბაზნების სროლაში მუშტაიდში, მამადავითზე და მისი რედაქციის პირდაპირ ცირკში.

◆ ცნობილი ესდები აკ. ჩხენკელი ლაზისტანის ქართველებს მიუწვევიათ ლექტორად „ეროვნული საკითხის“ გამოსაკვლევად და ფართე თვით მართველობა—ავტონომიური პროექტის შესადგენად.

◆ ოსმალეთის ყველა სოციალ-დემოკრატები, რომელთაც „გაფიცვის მოხდენა“ განუზრახავთ ეტაპით საქართველოსაკენ გამოუგზავნიათ, ხოლო ვინც იქ დარჩენილა ჩამოუხრჩვიათ (იხ. სააგენტ. დებეშა).

◆ მენშიკოვი და მისი თანამოაზრენი ნამდვილ წყაროებიდან გადმოგვცემენ, რომ ამიერიდან კავკასიელთ და განსაკუთრებით ქართველებს აფიცრებად აღარ მიიღებენ რუსეთის მხედრობაშიო. უეჭველია მაშინ არც „საღდათებს“ გაიყვანენ ჩვენში.

◆ „ეშმაკის მათრახი“ მავნე მიმართულებისათვის (!?) დაკეტილ იქმნა და დღეიდან „მათრახი“ ეშმაკის ხელიდან ძალმომრეობისა და მკლავაძეთა ხელში გადადის.

◆ ქართული თეატრის რემონტის ოთხი წლის იუბილეი შესრულდება წელს, 15 ნოემბერს და უბინადრო ქართული დრამა დიდის ზეიმ-ზარით აპირებს ამ შესანიშნავ დღის დიდებულად დღესასწაულს.

◆ ბ—ნი ანისა და „ცენტრალისტების“ მოლოდინი, რომ ლ. დ—შვილი, როგორც „მორა-

ლური—ზნეობრივი პიროვნება“ არ არსებობს, არ მართლდება. როგორც ნამდვილ წყაროებიდან იწყობა ტყეთ ლ. დ—შვილი ფაქტიურადა ამტკიცებს წინააღმდეგს,—პირიქით ავტონომისტები არსებობენო, ხოლო არ არსებობენ „ცენტრალისტები“ რომელნიც, ვითარცა დემავაგობის ნაყოფი, მოგონილია და ჩრთილოეთის ქარის, შემოტანილია საქართველოშიო.

◆ ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის კრებული და მსახურნი ყოვლად უზრუნველნი არიან ხოლერისაგან, რადგან ხოლერას გადაუწყვეტია სანამ ბანკის სათავეში „დიდებული“ ანტონ ფურცელაძე იმყოფება—მე იქ ადგილი არ მექნება, რადგან ჩემს მაგიერობას ის ასრულებსო.

მონადირე

სამშობლოს სიყვარული

(მარქსისტული)

არად ვაგდებ გინდ აშენდეს,
გინდ დაიქცეს ეს ქვეყანა.
სადაც მივეთრ-მოვეთრევი,
სამშობლოა სულ ყველგანა!

ნეტავ რაა ნათესავი,
ან მოკეთე, ან დედ-მამა?
თანა გრძნობა უფრო იცის,
დამერწმუნე უცხო, სხვაშა.

ან რას ვაქნევ აკვან-კერას,
რას მიქვია დედის ნანა?
სიყვარული ამეების,
გაქარწყლდება თანდათანა!

ნეტა რაა საქართველო?
მე რომ მკითხოთ ჯოჯოხეთი!
ათას წილათ მირჩევნია,
უცხო მხარე... ინდოეთი!

ხატი-ჯვარი ზღაპარია,
მარქსი არის ჩვენი ღმერთი.
სადიდებელ სათაყვანო,
იგი არის ერთად ერთი!

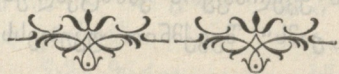
მის მოძღვრებას გავიმეფებო...
კვამლში გავხვევთ მთელს ხმელეთსა.
კუჭს ყველაფერს ვანაცვალებთ
და „ჟამს“ შევქმნით უკეთესსა!..

ლეონარდო და-ვინჩი

საშუალო საუკუნოს „განახლების“ ერთი უშესანიშნავესი და უდიდებულესი გენიოსად უეჭველად ითვლება Lionarbo da Vinci, რომლის მრავალ ფეროვანი დიადი ნიჭიერება ზღაპრადაა გადმოსული. ლეონარდო დავინჩი შესანიშნავი მხატვარიც იყო, მოქანდაკეც, არხიტექტორი, მემუსიკე, პოეტი, მწერალი, სწავლული და დიდებული მეცნიერი. მიქელანჯელო ბუნაროტი, რაფაელ სანციო და ლეონარდო დავინჩი აი სამი გენიოსი, რომელთაც შექმნეს უმთავრესად „განახლების ეპოქის“ ბრწყინვალეობა.

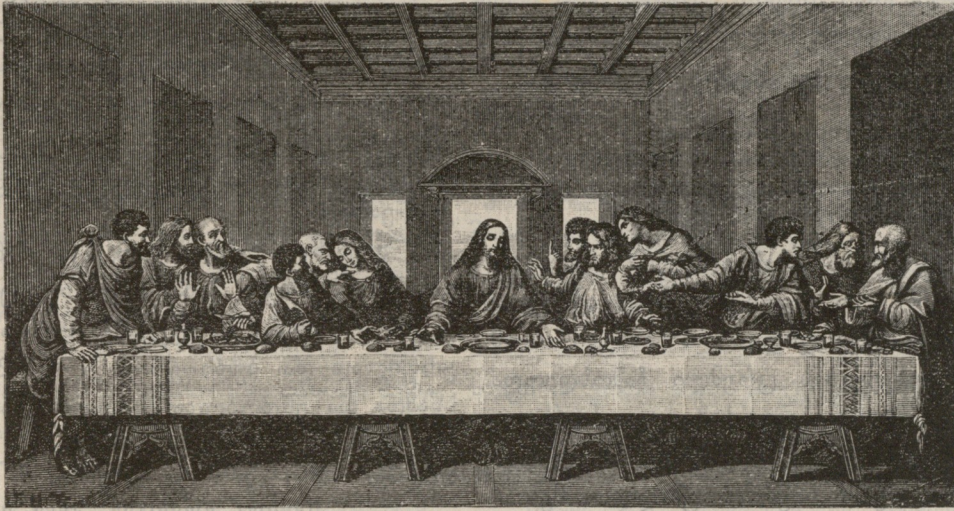
დავინჩი დაიბადა 1452 წელს ფლორენციის მახლობლად ვინჩეში. 18 წლისა არ იყო, როცა მისმა მხატვრობამ მთელი ოტალია მოხიბლა. 27 წლისა მილანში გამოიწვია გერცოგმა სფერცომ და აქიდან იწყება დავინჩის სამავალითო და საკვირველი მოღვაწეობა ხელოვნების ყოველივე დარგში და იმავე დროს დიდებული მეცნიერული და ფილოსოფიური გამოკვლევანი. მისი მრავალი სურათები, ქანდაკებანი, არხიტექტორული შენობანი, მუსიკალური და პოეტური თხზულებანი მრავალი დაკარგულია, მაგრამ რაც დარჩა ისიც საკმარისია მისი სახელის უკდვ ნაყოფად სანამ კაცობრიობა არსებობს. სხვათა შორის შესანიშნავია მისი სურათები წმ. ოჯახი, მადონა, საიდუმლო სერობა ლეონარდი დავინჩის სამეცნიერო, ტრაქტატები დღესაც არ არის საკმაოდ გამოკვლეულად დაფასეული. გარდაიცვალა დავინჩა 1519 წელს ყველას მიერ პატივ და თაყვანცემული.

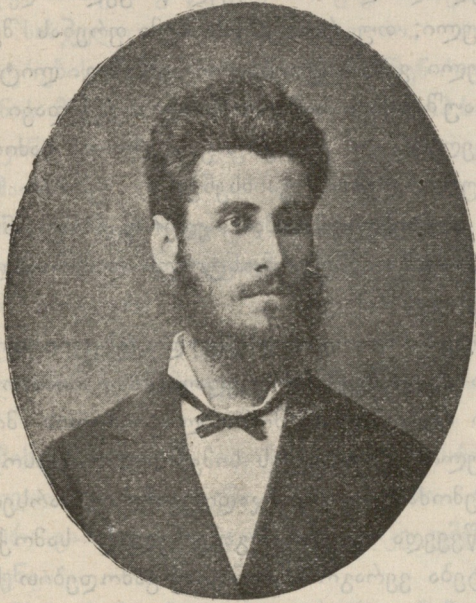
ქრისტეს დაბადება, — ლავანჩოს ნახტი.

სიმღერა, — ლორენცოს ნახტი.

საიდუმლო სერობა.—ღვინის ნახტა.

ესტატე მჭედლიძე

ვერაგულად მოკლედი ქუთაისში 8 მაისს 1885 წ.

მვსტატი მჭედლიძის სახსოვრად

მოჰკლეს მტრულად, მომაშორეს გულითადი მეგობარი, ამას ვსტირი და ვვალაღებ, მით შემქმნია გული კვდარი... სული მიწუხს, გულში ზღვა სდულს, თვალთ მერვევა ცრემლის ღვარი...

ვის შევსტირო? ცას თუ მიწას?... მოჰკლეს! შეველა აზსით აზი...

მოჰკლეს, მაგრამ მკითხეთ: რისთვის? ნუ თუ ცუდი ჩაიდინა? ჩვეულებრივ ვერ მოქრთამეს: სახელი არ წაიხდინა! ქურდსა ქურდი დაუძახა, ავაზაკს ვერ მოუთმინა... ამით თავი მოიკვდინა, მწარე ცრემლი თვალთ გვადინა...

წახდა, წახდა ეგ სოფელი და დაეცა მწარედ ვერი: სინიღისა გარდაუღდა ყრმა, მოხუცი, მღვდელი, ბერი... უგუნურნა! ცოტა არის დასაჩენი, დასაჭერი, რომ მოძმეთა მისდგომიხართ ჟღერ და ხოცავთ ვითა მტერი?

ვერ ჰხედავთ, რომ კარს გვადგია ბევრ-ათასი გასაჭირი? სანთლით არი საქებარი მშრომელი და წრფელი პირი, თუ გამოჩნდა ერთი ორი, ხომ დაუხშევთ მათაც პირი?!... ჰე თქვენ მხეცნო, ავაზაკნო! არ გვეყოფა ჩვენ სხვა პირი?!

უცოდველს ჰკლავთ — და არ გიმფოთსთ გული ცივი, გული მშრალი, ყოველ ცულში გამბედავი, კეთილში კი — ბილწი, მხდალი... თქვენ, თქვენა ხართ დასაღრჩობნი, თუ სადმეა სამართალი, თორემ რა მოსაკლავია კაცი წრფელი და მართალი?!...

თვალ წინ მიდგას, სულს მიწუხებს, მეგობრისა მე აჩრდილი, სახე დინჯი, იმეღით და ფიქრით სავსე, ფერ-მიხდილი... ლალატობით მოჰკლეს კაცი გამოწვრთნილი, გამოზრდილი... გული ითხოვს: ავაზაკებს სატანჯველი და სიკვდილი!...

ღმერთო! ეგ რა მოგვევლინა ეგ რა ცოდვით ავივსენით?! ყველა გ მსტვალული არის ავი სულით, ავის სენით!... ის დღეგრძელობს, ვინც მოჰქმედებს ავი საქმით, ავის ენით!.. აჰ არ არი სამართალი, — ცანო, ცანო! თქვენ გვიხსენით!..

ვინ ვიტრო: ამხანავი ერთის ტყვიით დაცემული, თუ ცოცხალნი, მთელი ერი გარყვნილი და დაცემული?! ღმერთო! გული მეტს ვერ ითმენს, ტანჯვით, ცრემლით ავსებულები... მიწავ! გასკი, ჩამიტანე — მოვასვენო შენს ქვეშ გული...

სილოვან

(„ღრობა“ 1885 წ. № 100)

დასხვრეული გრძობა

(ნამდვილი ამბავი)

გუძღვნი მეგობარს

„Пускай умру, печали мало,
Одно страшным мой ум большой,
Чтобы и смерть не разыграла
Обидной штуки нада мной“!

— ნეტავი თუ რამ,— რამ აიძულა? ნეტა რა იყო მიზეზი?!— არა ერთი პირი თავისთავს აძლევდა ამ კითხვებს ახალგაზრდა ლადო და პასუხი რომ ვერ გამოძებნა, უიმედობის ცრემლი ჩამოსდიოდა სახიდგან. იმას არ შორდებოდა საზარელი სურათი, რომ დღეს მიწისთვის უნდა მიეზარებინა უდროვოდ დაკარგული, თვისი სიყრმის უბადლო მეგობარი ლევანი, რომელმაც წინა დღით, გამოურკვეველ მიზეზების გამო, თავი მოიკლა.

მართლაც არაფერს მოელოდა ლევანის ასეთ ხვედრს: ის ვერცხლის წყალივით მოუსვენარი, მზიარული, ჯან-ღონით სავსე ცოცხალი არსება იყო; დაუშრეტელი, განხორციელებული ენერჯია. ლევანს! არსად და არაფერში ნახევრობა, შუაზედ გაჩერება არ სწამდა. თუ მოჰკიდებდა რამე საქმეს ხელს, უთუოდ უნდა და მიეყვანა ბოლომდის, რაც გინდა ამას დიდი მსხვერპლი მოეთხოვა იმისგან, თუ შეიყვარებდა და ენდობოდა, შეეთვისებოდა ვისმეს,— მთელის თავისი არსებით, თავდავიწყებით და უანგარიშოთ...

მგრძობიარე გულს ხომ საზოგადოთ ადგილი არა აქვს ამ ანგარების და გაუტანლობის საძირკველზედ აშენებულ სოფელში, სადაც ყოველივე აღმაფრთოვანებელი იდეალი, პატიოსნური მისწრაფებანი, გულუბრყვილო რწმენა და ნდობა იმსხვრევა, როგორც ადგზნებული, ფაფარ-აშლილი ტალღა კიდიდგან ვერაგულად გამოწვდენილ ცივ კლდეზედ! ამიტომ ლევანი ვერ შეიგუა ამ ქვეყანამ და დაუზოგველად ჩამოუკრა ტლანქი ხელი იმის სულიერ ჩანგის გაქიმულ სიმს და გასწყვიტა, უდროვოდ შეაჩერა ჯერ ახალგაზრდა სიცოცხლე...

ლევანს-კი სწყუროდა სიცოცხლე, რადგანაც უყვარდა ეს ქვეყანა; უყვარდა არამც თუ გარშემო ბუნება, მცენარეებით კეკლუცად მორთულ მთაგორაკებით და მინდორ-ველებით, მოკისკისე რუეებით და მდინარეებით, არამედ ხალხიც მთელი მისი ნაკლუნოვნება-ბიწიერებით. უმთავრესი მიზეზი-კი ასრეთი გრძობიარობისა და გატაცებისა ის იყო, რომ ლევანს ჰყავდა „გულის სატრფო, სულისა სწორი“, რომელსაც აღმერთებდა, თავყანსა სცემდა, თავს ევლებოდა მთელი თავისი შენახულ და

გაურყვნელ არსებით. იმიტომ სწყუროდა სიცოცხლე და არაფრად აგდებდა ყოველგვარ მისდამი მიმართულ გაუტანლობა-ვერაგობას. მოუთმენლოდ ელოდა იმ დროს, როცა საყვარელ არსებასთან ხელი-ხელ ჩაკიდებული, გაორკეცებული ენერჯიით გადაეშვებოდა და შეებრძოლებოდა დაჩაგრულთა ჭირ-ვარამს.

ლევანი თითქოს ვერც-კი ამჩნევდა ათას გვარ გასაჭირს, მისკენ მიმართულ ხრიკებს, ცბიერებას, შურს,— რითაც ეს ქვეყანა სავსეა. ის მაინც კმაყოფილად და ბედნიერად გრძნობდა თავს, რომ სწამდა და ენდობოდა სატრფოს სიტყვას, თანაგრძნობას და ხშირად გაჭირვებაშია-კი ლილინებდა ხოლმე:

Любовь свободна, въкъ чаруя,
Законовъ всѣхъ она сильнѣй...

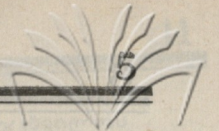
ვინც რაც რა გინდა სთქვას და უმთავრესი სტიმული, რომელიც კი ატრიალებს მთელი ქვეყნის ბედ-იღბალს არის გულ-წრფელი და უზადო სიყვარული: თუ რამ კაცის აღმა ფრენას შეუქმნია დიდებული გამაშტერებელი რამ, მაგ. ლიტერატურაში, აუშენებია საშვილიშვილო უკვდავი ძეგლი, ამას ყველგან და თითქმის ყოველთვის საძირკველად სიყვარული დებია. გაიხსენეთ თუ რის ნაყოფია შოთას მომხიბლავი სიმთა ჟღერა! ბაირონის შექსპირის, პუშკინ, ლერმონტოვის და მრავალ სხვათა უკვდავი ნაწარმოები...

ლევანი არ იყო დაჯილდოვებული დიდი ნიჭით და არც შეექმნა უკვდავი, ან თითოთ საჩვენებელი რამ, მაგრამ მომხიბლავ ძმურის მიერ აღდერებული იმის გულის სიმები, ვით ათასოვან ხმებით შემოძახილი მომჯადოვებელი მარსელიოზის ხმა, იწვევდა ლევანს გაბედულად სამოქმედოთ, ბოროტება ვერაგობასთან თავ-გამოდებით საბრძოლველად იმიტომ ის არა ჰგავდა ჩვეულებრივ მოდუნებულ და თავის ქერქში ჩამძვრალ ადამიანს; გულწრფელად უნდოდა მტლად დასდებოდა მოძმეთა ვარამს, მოყვასის კაეშანს, მიშველებოდა გაჭირვებულს და დაბეჩავებულს, გაეზიარებინა თავისი ძალ-ღონე.

სატრფოს ერთი აღერსიანი სიტყვაც კია ერთი შეხედვა, გამაბრუებელი ნეტარებით, იცავდა ლევანის მთელ არსებას და ის განახლებულ ენერჯიით და წადილით მიიწევდა წინ...

მაგრამ ქალის არსება, უმრავლეს შემთხვევაში, ისეთივე გამოურკვეველი ჯურღმულია, როგორც ოკეანეს უფსკრული...

ლევანის სატრფო ამ ქვეყნის შვილი იყო და ლევანთან რომ სიტყვა ჰქონდა მიცემული, თან

მოხარებაჲს კითხვა

ჟიჟანნი ბაკკანოდას

ძველად, ინკვიზიციის დროს, ინკვიზიტორებს, რომლებიც ისე უწყალოდ სდევნიდნენ და სტანჯავდნენ თავიანთ მსხვერპლს, ერთი მდიდარი მემამულე ჩაუვარდათ ხელში. დიდი ხანია უნდოდათ წმინდა მამებს ამ მემამულის ხელში ჩაგდება, რათა ჩვეულებრივ ხელი მოეთბოთ მდიდარ კაცის ფულებით. ბრალდებული მემამულის შეცდომა ის იყო, რომ ერთს საზოგადოებაში სადღოზედ ძალიან მოსწონებოდა ღვინო და ეთქვა:

— ეს ისეთი მშვენიერი ღვინოა, რომ არამც თუ კაცი თვით ღმერთიც სიამოვნებით მიირთმევდაო.

ეს შეგტყობ წმინდა მამებს, დამნაშავე დაებარებინათ და ეთქვათ:

— ღვთისათვის გიწყენებია, გაგირისხებია და შესაფერი სასჯელი უნდა გადაიხადო, თორემ შენს ცხოვრების საშველი არა აქვსო. შენ რომელი თავი ღვინის მსმელი გგონია ღმერთი, რომ სახალხოთ დასცინი და იძახი ღმერთსაც უყვარს კარგი ღვინის სმაო?

მემამულემ ბევრი იფიცა, რომ სრულებით აგრე არ მითქვამსო და არც ღვთის წყენა მინდოდაო, მაგრამ ვინ დაუჯერა.

— უნდა ცეცხლში გაწოთო, რომ სული შენი განიწმინდოსო. ეუბნებოდა ინკვიზიტორების უმფროსი.

შეეშინდა საწყალს, იფიქრა ჩემი აღსასრულის დღე მოვიდაო და შეეხვეწა ეპატებიანთ. როცა ხვეწნით არა გამოდგა რა, გაიხმო ცალკე უმფროსი და მოსხსენა:

— მიმსახურეთ როგორც გსურთ, ჩემი სიმდიდრე თქვენი ჭირის სანაცვლო იყოს, ოღონდ ჩემ ცოლშვილის ცოდოში ნუ ჩადგებითო.

ამასაც ხომ ეს უნდოდა. გამოართო ბლომა ფული, ჯიბე აიძო და კრებულის წინაშე აღიარა მისი გულუბრიყვილობა, მაგრამ მაინც უბრალოდ ღვთის სახელის ხსენებისათვის, სამი თვით აქვე მონასტერში დასტოვა ცოდვების მოსანანიებლად. გავიდა ორი თვე, ერთხელ სახარების კითხვის დროს გაიგონა სიტყვები: „მოგეცეთ თქვენ ერთი ასათ.“

გაუკვირდა მემამულეს და დაფიქრდა. ეს შეამჩნია უმფროსმა, დაიბარა წირვის შემდეგ და ჰკითხა რამ დაგაფიქრაო.

— მე, წმ. მამაო, ზოგი ერთი სახარების სიტ-

ყვები არა მჯერა; ვეჭვობ რომ მართლაც სწავნი ისე მოხდესო...

უმფროსმა გააფრთხილა კიდევ არ სცოდო ღმერთსაო და ჰკითხა—რა არა მჯერაო.

— აი მამაო, სახარებაში სწერია, რომ რასაც აქ დასთესავ ანუ ჩაიდენთ იქ ერთი ასათ მოგეცეთათო. მე თქვენზედ ვნაღვლობ. რაც აქა ვარ თქვენ მშვენიერი სადილ-ვახშამს მიირთმევთ და თქვენ მორჩილთ კი სულ თევზის ნახარშითა ჰკვებავთო. მართლა რომ სახარების სიტყვები ასრულდეს და საიქიოს ერთი ასათ მოგეცეთ, ხომ თევზის ნახარში დაიდგრჩევით ყველანიო... აი ამაზედ ვარ დაფიქრებულიო... — თქვენ მენანებითო.

უმფროსი გაჯავრდა ამ კითხვაზედ, გააგლო მონასტრიდგან მემამულე და სრულებით აღუკრძალა მონასტრის ახლო გავლაც კი. შინ.—ჩინ.

სწავლა ჩვენი წამალი

ვერ გამოვიგა ამ ქვეყნის წალმა უკულმა ტრიალი, ერთმანეთისა განწირვა, დაუდევრობა ტიალი; რამ გადაკიდა ერთმანეთს, ან რა აქვთ საჩუბარია, უაზრო მტრობით, ცილობით გასთელეს მთა და ბარია. თავად ხომ დატაკები ვართ, ზედმეტი უსწავლელია, უწრთვნელი კაკი მუღამა საბრალო და სუღელია, უფიცობამ და სიბნელემ ბოლო მოგვიღო ყველასა, თუ სწავლით არ აღვიჭურვით, ვერ მოვეწრობით უველასა. სწავლა ჩვენი წამალი, ის მოსპობს ბოროტებასა, ის გავგამაულებს, განკურნავს, ის მოგცემს მხოლოდ შევებას! ვ. ინ—ძე

ოთხი წლის სამსახური

(სოფლის ექიმის ცხოვრებიდან) (იხ. ნიშ. № 55)

დავსახსნიათო ბარემ—და უფროსი ექიმი, რომელსაც ემთხვევა ჩემი გუბერნიის სამსახრე და სასოფლო ექიმება და თვით „ვრანკებოე ოტდექენიე.“ ქსენონში რომ ვმსახურებდი, „ვრანკებოე ოტდექენიესკან“, მივიღე ბრძანება გამთავადიე სანიტარული მსრით სხლბოქლი სოფლებიო. არ მინდოდა ქსენონს მავშორებოდა, ვიცოდა, რომ ტუვილას ვახეტიალებდი, და საქმე კი არ გაკეთდებოდა. კიდევ შეორედ მივიღე ფიცხელი ბრძანება, სხლაჟე დაიარე შენი რაიონიო. ავასრულე ბრძანება, მთელი ერთი თვე დავეთრეოდი, შეც გავცდი, მამასახლარები და გზიარებიც გავცდიე ტუვილას, უბრალოდ, შეკადვინე „ბროტოქოქები“, ადვანსნე სანიტარული ნაკლუქვანებანი და ეკლავურა, რის გაკეთებაც სჭირე იყო, და წარუდგინე „ვრანკებოე ოტ-

დექენიეს“ მასრის უფროსს. რასაკვირველია, ჩემი „ზნობრივობები“ ორსაკვირვან და მუხისხეს. ეს იყო და ეს. ანაფის ანაფური არ გაუკეთებია. ეს კიდევ ანაფური. სამი თვის შემდეგ „გრანტებზე ოტ-დექენი“ დამკითხა, რა დონე იდონეთ სოფლებში სანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესებისთვისო.“ ვუპასუხე: „ზნობრივობები გამოგიგზავნეთ და სხვა, რაც ანაფური შემქმნელ, რა უნდა განაკეთებიათქო.“ ასე დასრულდა ჩემი სანიტარული მოღვაწეობა.

სასწავლო იყო ერთი ამბავი. სოფელის მოკვლად. „კამინდირაკაში“ გამოგზავნეს, სადაც საჭირო იყო, თადარიგის დაჭერა—სოფლის წინააღმდეგ. მიკვირდი დანიშნულ ადგილს და წამლები და სასურებელი მანქანა არ დამხვდა. შევეკვდრე „რამბოტით“ „გრანტებზე ოტდექენიეს“, მიშველეთ, მომწოდეთ „ვერ-მორელი“ ან „ბესნარდის“ სასურებელი მანქანა და წამლები, თვარა, სოფლით ავადმყოფი რომ განხდეს სირცხვილს ვჭამ, ვერც იმას მოუვლი და ვერც დეზინფექციას გააკეთებ ხეივანსა-თქო. მასუსად მომივიდა: ეს მანქანა და წამლებიც იმ სოფელშია, სადაც შენ იმყოფებო. ვწერ კიდევ: „თედი, რჯული! აქ არც მანქანა არის, არც წამლებითქო.“ ხელ შეკრე და ვწერ: „როგორ არა, ჩვენ გამოგვგზავნეთ, ან მან და უნდა იყოს, ან მასრის უფროსთანაო.“ ვნახე მასრის უფროსი, რომელმაც მახეხა რამდენიმე ბოთლი და ცოტადენი კარბოლის სიმწავლე. გამოგვგზავნე კიდევ „რამბოტი“; კვლავ იმგვარივე მასრის მივიღე. რამბოტებით რომ ვერაფერი გავხდო, გამოვეცხადე უფროს ექიმს და შევიჩვე ჩემი გაჭირვება. იმან თავის თანაშემწესთან გამოგზავნა. თანაშემწე თითქო გაცნა, გაკვირვებელი დარჩა: „როგორ, ხე თუ მანქანა არ მიგიღიათო.“ შემდეგ იქით აქეთ მიაცურ-მაცურა თვალები, ვირი მომარბდა, ცალი თვალთ შეკრე თანაშემწეს შავხერდა, თითქო დათქრდა და თავის თავს დაეკითხა: „არ კი გავგზავნე მანქანა?! ნამდვილად ადრესი შეშეშალა.“

დავბრუნდი უკან ხელ-ცარიელი. არც მანქანა მქონია, არც წამლები. არც ერთი ჩემი მოთხოვნილება სანიტარული გაუმჯობესების შესახებ არ იქნა შესრულებული.

ერთხელ ლექცია წავუკითხე მასრის უფროსს რიგანად მოწყობილი წყაროების მნიშვნელობაზე. იმან იუკადრისა, როგორ თუ დოქტორი, ჩემზე უმტროსი კლასისის ჩინოვნიკი, მარბებსო, და უკანვე დამიბრუნა ლექცია. „გარწმუნებთო, მოთხრა“. დაუჯერეთ ჩემ ცნობებს, სოფელს წინააღმდეგ სანიტარული გაუმჯობესება კი არ არის საჭირო, არამედ „ზნობრივობები“ უნდა.

მადლობა დიქტორს, სოფელში დაგვიფარა, თვარა,

რომ გვწვოდეს, ცუდ დღეს დაგვადგინებდა, მუხის ხეს ველებდა. უფროსმა ექიმმა-კი მადლობა მოგიხადა. კვირული ზომების მიღებისათვის სოფელს წინააღმდეგ“.

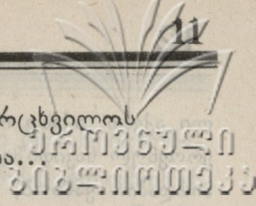
იამბინის ომის დროს „ჩინოვნიკები“ ერთი მეორეს ეცილებოდნენ „ზნობრივობის“ გამოჩენაში. სულად გადადევნა 100% ჯამაგირებისა „წითელი ჯვარის“ სასარგებლოდ; სწუხდნენ და გმინავდნენ, როდესაც იამბინელები იმარჯვებდნენ, და სხ. „ცუსიმის“ ამბავი გავიგე ერთ საღამოს, როდესაც „ოქრუნი სუდის“ „ჩლენი“ იყო ჩემთან სტუმრად, ისე ეწინაა, რომ კინადამ გული წაუვიდა, საშინლად გათითრდა, გაუვითლდა, დარტყიანდა, გონება აერია, ოდნავ ამოიღუღღუდა უსწროდ რადცა, მწარედ ამოიხვნეშა და გასწია შინ. ბოლოს გავიგე მისი წველის მთავარი მიზეზი. რადცა პრივილეგია ქონდა მომავლები და თქმობდა, თუ რუსმა ომი წააგო, საქმე ჩამოეშობო. ამგვარად ზოგი გულწრფელად, ზოგი კი მხოლოდ მოსახვეწებლად სწუხდა, კლავობდა რუსეთის დამარცხებას.

და, რასაკვირველია, არც ჩვენი უფროსი ექიმი ჩამოჩენია სხვებს „ზნობრივობულ გრძობათა გამოჩენაში. ერთხელ მთელი გუბერნიის ექიმები გავაცნა მისმა შემდეგმა ცირკულარმა: „თუ, ვინიცობა, რომელსავე სოფელში ავად განდა გადამდები სენით. მაგალითად. სნებით, წითელათი და სხ., ერთი ან ორი ადამიანი, ხუ გარჯებით, არ წახვიდეთ, ხუ მიიღებთ ზომებს სენის წინააღმდეგ რადცა, ადვილად შეიძლება, სენი თავისთავადან გაქრეს და სოფელს არ მოედვას; ექიმების გზის ქირად-კი ბევრი თული ეხარჯება ხაზინას, რომელიც დღეს თუღს ზოგავს ომის გამო“. აი რა უგზურბამდის მიიყვანს კაცს მონური მიდრეკილება და მეღაძიუბა! გზის ქირა ეზიდემის დროს ორ-სამ მანეთს არ ადემიტება. და, როცა სენი მთელ სოფელს ედება, ზარალი აუარებელია, როგორც სოფლისთვის, აგრეთვე ხაზინისთვისაც. მაგრამ ისე დაბრმავა ზატარა ბიურკრატები ცრუ ზნობრივობამ, რომ ეს უბრალო ჭეშმარიტება-კი დაავიწყო.

ექიმებსე კმარა. კანტი-კუნტად კიდევ შეგვხვები მათ უკვანო საქრიელს. ახლა-კი დროა გადავიდეთ სხვა ჩინოვნიკებსე.

ექიმი.

განზედ იხედებოდა და რომ მივიდა იმ დასკვნამდე (ლევანის ერთ სახიფათო შემთხვევის შემდეგ), რომ მეორესთან უკეთეს პირებში და უფრო აუშფოთებლად, უზრუნველად იცხოვრებდა, — ლევანს უარი შეუთვალა. ამიტომაც არც ასრე გასაკვირველია, რომ ლევანი, ასრე უღმობელად და ვერაგულად მორყეული იმ ყრთად ერთ არსებაშიც, რომელსაც ის არ ენდობოდა, რომელიც გეგხადა ცხოვრების კერადა და ზედ ლოცულობდა, — როგორც საჭეს დამსხვრეულმა ტივმა აშფოთებულ მდინარეში, — თავი ვედარ შეიმაგრა, ვერ გადალახა ცხოვრების ტალღები თან გადაჰყვა თავის გრძობაზე გულს...

შუადღე იყო, როცა ლადო თავჩაკიდული, ხალხისაგან განმარტებით, სასაფლაოდგან ბრუნდებოდა და რადგანაც ჯერ არ წყევითხა ლევანის მიერ დატოვილი წერილი, უმაღ დაჟინებით იმეორებდა ერთსა და იმავე კითხვებს: „ნეტავი რა მიზეზით? ნეტავი რამ აიძულა?!“

— გულქვაობამ, უსირცხვო ლალატმა, გაუტანლობამ — ჩემო კარგო, — თითქოს ლადოს კითხვების საპასუხოთ მოესმა ლაპარაკი ქუჩის ერთ შესახვევში.

ლადო უნებლიედ შეჩერდა და გაკვირვებული, ნაპტირ-ლევნი თვალეზი წინობის მოყვარეობით შეანათა მოზაასეთ...

გ. ა — ციხელი

ვუაქვნი უხანაოლას

(ლექსი „თავნაბრუნები“-ს გამო „ემ. მათ.“ № 42)

„პოვეტო,“ დიდო „უხანკოლა“,
გიცნობ, გიცნობ ვინც ბრძანდები:
„გურულ მკედელი“ ვახსენე,
შენ კი იმ წამს ყალყზე დგები...

ინდუქციის, დედუქციის,
კაცს თუ რამ დაეჯერება,
მაშ მიზეზი შენის ხტუნვის,
ყველას თვალ წინ წარუდგება...

„ეშმაკეთი!“ რედაქციას
ვაშას ვუძღვნი რომ გიპოვა,
შენებრ „კეთილ მოღვაწენით“
მან სახელი მოიპოვა...

რედაქტორს ესთხოვ — იმედი მაქვს
ის გამიწვეს სამსახურსა, —

შენებრ ფლიდს და უსირცხვილს
არ დააკლებს ნიშადურსა...

აწ მშვიდობირ, „აფხანიკო“
დვალს აჩუქე შენი ლექსი;
მე კი, — დიდი შრომისათვის
დაგათხლიშე თავზე . ნესვი!..

ვარლამ.

„წერილი ნიშადურის რედაქტორს“

ბ. რედაქტორო! გახსოვთ თუ არა, ის ნეტარი დრო როდესაც ხალხმა თავისუფლად ამოისუნთქა, გახსოვთ თუ არა თავისუფლების ის პირველი სხივი, რომლითაც ჩვენ, კერძოთ ქართველები დავტკბით, მაგრამ ჩვენდავე სუბედუროთ ეს სიტყვა ბარბალოსულათ გულშივე ჩავვიკლეს, გახსოვთ თუ არა ხალხი, როგორც მანქანა ისე მოძრაობდა, შრომობდა და თავისი წვლილით ეხმარებოდა განმათავსულებელ მოძრაობას და ყველა ესენი თუ გახსოვთ უსათუოდ ისიც გემხსსმებათ, ვინ იყო მთავარი ამმოძრავებელი ამ დიდ საქმისა, ვინ იყო მედროზე მუშათა კლასისა, ვისი სისხლითაა დღეს შეღებილი მრეელი საქართველოს არე-მარე, ვინ იცავდა და იცავს მუშათა ინტერესებს..., თქვენ უსათუოდ ძალა-უნებუაოთ მაპასუხებთ: დიან გვახსოვსო; მაგრამ ბ. რედაქტორო, მაგარიც ის არის, რომ ყველაფერი ეს გახსოვთ, იცით და იმის მაგიერ, რომ მუშათა კლასს დახმარება გაუწიოთ, აქოთ და აღიღოთ საერთო ხალხის საქმისთვის ენერგიულ მოქმედებისათვის, თქვენ გამოდიხართ და იმისთანა წუმვებს ასხამთ თავზე, რომლის გვარი „მას“ არასოდეს არ დაუშახუ ებია, ვის არ წაუკითხავს ბ. ბ. ხეობელისა და სოფლის მასწავლებლის წერილები, ის წერილები, რომელიც ცრუ და არა საიამოვნო ფაქტებზეა დამყარებული და აშენებული...

ნეტავ სად იყო ბ. ბ. ხეობელი და ს. მ. იმ დროს, როცა ხალხი ბრძანებლობდა და თავიანთ საქმეს თვით განაგებდა „სხვის“ დაუკითხავათ და დაუხმარებლათ: დასაგმო ბი დავემოთ და მოსაწონი მიედოთ, რატომ იმ დროს არ გამოვიდა ბ. ბ. ხეობელი და ს. მ. სამწერლო ასპარეზე და ს. დ. არ დასწამა ის საზიზღარი ცილის წამება, როგორც მაგალითად: ქურდობა, ავაზაკობა, ყაჩაღობა და კაცის კვლა!?! ბ. ბ. ხეობელის და ს. მ. მოყოლილი ზღაპარი თუ დავიჯერეთ, მაშინ მთელი ს. დ. ყაჩაღთა და მტარვალთა ბრბო ყოფილა; მაგრამ ვინაა დღეს ისე უმცარი, ვინაა დღეს ისე შეუსმენელი, რომ სთქვას: „ს ასეაო.“

მე იმას არა ვფიცავ, თითქოს ყაჩაღობა და კაცის კვლა არ ყოფილიყოს, დიან იყო, არის და იქნება მანამდისინ, სანამ ხალხს უფლება მისევე ხელში არ გადავა...

ყაჩაღობა იყო, არის და იქნება. . . ჰმ., აქ რა შუაშია ს. დ. აბა თქვენთვით წარმოიდგინეთ განმათავსულებელი მოძრაობა და მისი მოკლე ხნის შედეგები. მაშინ დარწმუნებული იქმნებით ბ. რედაქტორო, რომ ს. დ. და ყაჩაღობა შორი-შორსაა...

ამასთანავე ნება მიბოძეთ მოგახსენოთ, რომ თქვენი პარტო სიტყვით მაქმედება ძლიერ აფერხებს ქართველ ერის წინსვლასა და განვითარებას, თუმცა ს. დ. — საც ბევრი რაქ-

ლი აქვს, აქვს იმისთანაში ნაკლი, როგორც მაგალითად: ეროვნულ საკითხში... მე ამას გამოტყეხილათ, აშკარათ და პირდაპირ ვამბობ, რომ მან ე. ი. ს. დ.—მ დახშო ჩვენი, ქართველების თვითგამორკვევა და ერთ ვნული სიამაყე, მაშინ, როდესაც რუსეთში მცხოვრებ ყველა ეროვნებას აქვს თავისი საბოლოო მიზანი გამორკვეული (თუმცა ამით მათ არაფერი არ წაუგიათ, რაც იმაში სჩანს, რომ იგინი კულტურულათ ჩვენზე ბევრათ წინ არიან) მაგრამ იმედია ამასაც, ამ საკითხსაც მიაქცევს ყურადღებას და გააუმჯობესებს ისე აუცილებელს ყოველი ერის უფლებას...

დაანებეთ ერთმანეთის კინკლაობას თავი, დაანებეთ ერთმანეთის ლანძღვას თავი, დატოვეთ თქვენი პარტიული განხეთქილება და ხელ-ხელ ჩაკიდებული გასწით იმ გზისკენ, რომელი გზაც ჩვენთვის, ქართველებისათვის და სხვებისათვისაც ფრიად სასარგებლო და სასიამოვნოა...

დ. აბრამიშვილი

ჩვენის პასუხის

სწორედ გასაკვირველია ზოგიერთი ჩვენებურს მარქსისტების ლოლიკა! თუ ერთი რამ აიჟინა და აიხირა, თუ ერთი რამე აითვალისწინა და აიჩემა, რაც გინდა არწმუნო და უმტკიცო, რომ მისი „მსჯელობა“ მხოლოდ დემაგოგიური დაჟინება და ახირებაა, იგი მაინც თავისას გაიძახის და ამ შემთხვევაში, შეგვიწინდონ კია და, ნამდვილ თუთიყუშებს წააგავს — დაუღალავის გამუდმებით და ერთისა და იმავე ხალისით და კილოთი იმეორებს თავის სიყალბეს და სიცრუევს და, რა თქმა უნდა, ბოლოს მოკამათეს ან მოღლის ან არა და ხელს ააღებინებს კამათზე, ვინაიდან არავის არ მოეპოება მისოდენ მოქონილი ყბები და იმდენი მოცალეობა, რომ ბოლომდინ სდიოს მის აბდაუბდას.

მაგალითებისათვის შორს არ დაგვიკორდება წასვლა; აი თუნდ ზემოდ მოყვანილი წერილის ავტორი ბ-ნი დიანოზ აბრამიშვილი საჩხერედან.

ერთი ჰკითხეთ ბ-ნ აბრამიშვილს, რაღა ჩვენ ორგანოს ფურცლებზე მოუნდა იმ დალოცვილს თავის „აზრის უცვლელად გამოთქმა“? ესდევებს ჟურნალ-გაზეთები მუდამ ჰქონიათ და დღესაც ბევრი აქვთ თავიანთი „აზრის უცვლელად გამოსათქმელად“ და გვიკვირს, რატომ იქ არ იწება ხსენებული წერილის დაბეჭდვა და უსათუოდ ჩვენს სტუმართმოყვარეობას მომართა, მაგრამ, ალბად, ეგეც ერთი ჩვენთვის გაუგებარი ტაქტიკაა .. ბ-ნ აბრამიშვილის წერილს მით უფრო მოუხდებოდა ესდევური გაზეთის ჩარჩოები, რომ პირველ ნახევარში იგი ჩვენ გვიცხადებს საყვედურს, ზოლო მეორეში ბრალსა სდებს უკუღმართობაში „ერთად ერთს“ პარტიას „ეროვნულ კითხვაში“.

მეორე. ბ-ნი აბრამიშვილი პატეტიურად გვე-

კითხება და ჩვენს მესხიერებაში აღნუსხავს, თუ ვინა იყო ხალხის ბაირალტარი და მესვეურნი და...

დიად ბ-ნო აბრამიშვილო, ჩვენ ყველა ეს კარგად გვანსოვს და ზედ მეტი ისიც გვანსოვს, რაც თქვენ ან დაგვიწყებიათ, ან კიდევ არ გცოდნიათ.

მედროშეთ და მეთაურებათ ნებსით თუ უნებლიეთ ხალხში „ჩადგენ“ ესეთი პირები, რომელთაც, არა თუ დროშია და ხალხის წინ გაძლოდა, თხის კუდსაც ვერ ჩააბარებდა კაცი და, ხალხს კი არა უბრალო ცხერის ფარესაც ვერ წაუძღვებოდა.

ჩვენ სწორედ ამას ვამბობდით და დღესაც ამას ვიმეორებთ, რომ ს. დ. დროშის ქვეშ ზოგან თავი მოიყარა ისეთმა ელემენტებმა, ისეთმა შუბლ გარეცხილმა რაინდებმა, ისეთმა მაწანწალა და გარეწარმა ნაწილმა, რომლის მეთაურობა დიდაც საჩოთირო და სამარცხვინო იყო... ხეობელს, სოფლის მასწავლებელს და სხვებს ამის მეტი არა უთქვამთ რა და, ასე წარმოიდგინეთ, თქვენცა და სხვებც ამასვე ამბობთ, ხოლო იმდენი მოქალაქობრიობა არ შეგწევთ, რომ ვულწრფელად და მოურიდებლად აღიაროთ ყოველივე სიღუბკირე და სივერანე იმ „მედროშე და ბაირალტარების“ მიერ ჩადენილნი მოძრაობის დროს...

ხომ მოგეხსენებათ ქართული ანდაზა: „ცოდვა სჯობია გამოტყეხილი“ და სწორედ ეგ „გამოტყეხილი“ და გამომჟღავნებული შენანიება აკლიათ იმათ, რომელთაც ეგ გამოტყეხა ვალად აწევთ ხალხისა და თვით პარტიის წინაშე პარტიისავე საკეთილდღეოდ... თქვენც კი გრძობთ გულის სიღრმეში, რომ მოძრაობის დროს ბევრი უკუღმართობა ტრიალებდა ხალხში, თორემ რას ნიშნავს თქვენი სიტყვები: „მე იმას არ ვფიცავ, თითქოს ყაჩაღობა და კაცის კვლა არ ყოფილიყოს. დიად, იყო, არის და იქნება სანამ ხალხის უფლება ხალხისავე ხელში არ გადავაო“.

უბედურებაც ეგ არის, ჩემო ბატონო, რომ „ყაჩაღობა და კაცის კვლა“ სწორედ მაშინ იყო განშიროებული, როცა ხალხის უფლება ხალხისავე ხელში იყო, მაგრამ ამის მიზეზი ხალხი კი არ იყო და არცა როდისმე იქნებოდა, არამედ ის ცრუ, ყალბი და შუბლ გარეცხილი არამზადები, ხალხს რომ თავის ნებას თავზე ახვევდნენ და თავის უმსგავსობას ს. დ-ის სახელით ნათლავდნენ... და ეგ ყველამ იცოდა, იცოდნენ აგრეთვე მთავარ ორგანიზაციების ბელადებმა და სდუმდნენ, ხმას არ იღებდნენ...

ჩვენც ესა ვსთქვით, ამასვე ვამხელდით და ვამტკიცებდით, რომ ალაგ-ალაგ ზოგიერთი აგენტები

ს. დ. და უფრო მეტს შემთხვევაში ადგილობრივი მეთაურები ხალხის ნდობას ბოროტად ხმარობდნენ და ბედნიერების მაგიერ უბედურებასა და ღვარძლსა სთესავდნენ „საქირისუფლო“ რაიონში და იმის მაგიერ, რომ თქვენც ჩვენსავით ფარდა აგებანათ ასეთი სამარცხვინო „ღვაწლისათვის“ და პირბადე მოგვეგლიჯათ ამ „კეთილის მყოფელ“ არამზადებისათვის, დღეს თვალდახუჭულად და ყურების დაცობით გვისაყვედურებთ: „მუშათა კლასს დახმარებას არ უწევთ და წუმპეს ასსამთ თავზეო“...

პირჯვარი გადაიწერეთ, ბატონებო!.. ავსა რომ ბოროტი, ქურდსა რომ მძარცველი, გარყვნილს—მეძავი, მატყუარას—არამზადა და სხვა შესაფერი და კუთვნილი სახელი ვუწოდოთ, ნუ თუ თავზე ლაფის გადასხმა იქნება და მუშათა კლასის შეურაცხყოფა?!

კრიტიკა და მხილება თუ ცოდო და მავნეა, მაშინ მთელი თქვენი მოძღვრება და მოქმედება უდიდესი დანაშაული უნდა იყოს. ეგ ხომ ანისებური ლოლიკა იქნება, რომელიც ერთმა ჩვენმა თანამშრომელმა ასე დაახასიათა:

მისწრაფება რუსული აქვს, აზროვნება ბუშმენური: „როცა შე გქამ ეს კარგია, და როცა შენ უზნურია“...

თქვენც და სხვებიც ერთ ნაირის დაჟინებით გვეკითხებით: რა შუაშია აქ ს. დემ? რა თქმა უნდა, ს. დ. როგორც მოძღვრება, არაფერ შუაშია, ხოლო დიხხაც შუაში არიან, თავსა და ბოლოშიც ის თვითმპყრობელი ბრძანებელნი ჩვენებური ესდევებისა, რომელნიც ყველაფერს ხედავდნენ და ისმენდნენ და კრინტს არა ძრავდნენ გავერანებულ „აფხანიკების“ ასალაგმავად, პირ იქით ხშირად ქომაგობდნენ და მფარველობდნენ... რადა ხდებოდა ასეო? იკითხავთ. იმად რომ როცა კაცს უფლება უყვარს და ეს უფლება ჰსურს შეინარჩუნოს, იგი ადვილად ურიგდება ყოველივე ზნეობრივ სივალახეს და სიღუბეში იჭრება, თუ ეს უფლება და ბატონობა ფეხქვეშ დან არ გამოეცალოს.

სწორედ ეს იყო მიზეზი და სხვა არაფერი, რომ მთავარი ძალები და ბობოლა მეთაურები ხმა ამოუღებელი ურიგდებოდნენ შეურიგებელ და შეუწყნარებელ „მოქმედებას“ ხელქვეითებისას, რომელთა ადგილი პარტიაში კი არა გამასწორებელ რაზმებში უნდა ყოფილიყო.

ავტორი მედიდურად გვეკითხება: სად იყავით მაშინ, როცა ხალხი ბრძანებლობდა და თავიანთ საქმეს თვით განაგებდაო. ჯერ ერთი რომ ჩვენ არ ვიცით ისეთი მაგალითი, რომ ხალხს იმ ხანებში

თვით განეგოს თავისი საქმე და მისი ბრძანებლობაზე სულაც არა გვემენია რა... ბრძანებლობდნენ და განაგებდნენ სულ სხვები, რომელთა ვინაობა თქვენ ჩვენზე უკეთ იცით. ხალხი როგორც წინედ, მაშინ და ეხლაც მხოლოდ ამ ვაჟბატონების იარაღი იყო, და თქვენი სიტყვისა არ იყო: „ხალხი როგორც მანქანა ისე მოძრაობდა“ დიხხაც მანქანა იყო ხალხი და მას სრულებით მოუშადებელნი უვიცნი და პირადი ინტერესის მოციქულები ამოძრავებდნენ... ხოლო ამ უვიცობამ, მოუშადებლობამ და უზომოდ აშლილმა მადამ თითქმის მოშალა და გააოხრა ეს მანქანა—ხალხი... ყოველ შემთხვევაში, ჩვენ და სხვებიც მოძრაობის დროს კრიკაში უდევით დემაგოგებს და გულწრფელად ვაფრთხილებდით ბრბოს, რამდენადაც კი ეს ჩვენ ძაღლონეში იყო...

„ვისი სისხლითა დღეს შეღებილი საქართველოს არე-მარეო“? გვეკითხება ავტორი. პასუხი ადვილია. იმ უდანაშაულო ხალხის სისხლით და ოფლით, რომელსაც არავითარ ფასს და პატივს არ სდებდნენ უკუღმართი და ცრუ ბელადები... თვითონ მედროშენი, ბაირალტრები, მეთათრები და მესვეურები მიიმაღ-მოიმაღლნენ, სამშვიდობოს გავიდნენ და პასუხი უდანაშაულო ხალხის ზურგმა მისცა და დღესაც აძლევს...

ჩვენ ვამბობდით და ახლაც ვიმეორებთ, რომ არიან ისეთი ქუჩყიანი ხელები, რომელშიაც დიზენფექცია კი მომშხამველი და მომწამველია და, რა თქმა უნდა, ისეთი სათუთი, ფაქიზი და ჩილი არსება, როგორც ახლად შობილი თავისუფლება, შებილნეს, შეურაცხ ყვეს, დაამახინჯეს და ჩააღრჩეს უღირსთა ხელებმა...

რაც შეეხება ბ-ნი აბრამაშვილის „აშკარად და გამოტეხილად“ აღიარებს რომ ს. დ. „ეროვნულ საკითხში“ „დიდი ნაკლი აქვთ“ ეს ჩვენთვის პირველი გაგონება არის. ღვთისით, უკვე კარგა ხანია თვით ს. დ. შესაფერი ყურადღება მიაქცია თავიანთ დემაგოგების ჭირვეულ უაზრობას ეროვნულ საკითხში და აკი ცალკე ორგანოც „ჩვენი კვალი“ დაარსდა მათში ამ საკითხის მართებულად გადასაწყვეტად...

ქართველ მარქსისტების დამარცხება „ეროვნულ საკითხში“ ჩვენთვის დიხხაც სიამოვნების მომგვრელია, მაგრამ მარტო ეს კითხვა როდი აამსებს იმ ორმოს, რომელიც ჩვენ შორის არის. არის კიდევ ბევრი სხვა კითხვებიც სხვა პრობლემები...

დასასრულ ბ-ნი აბრამაშვილი მოგვიწოდებს საერთო მუშაობაზე. კეთილი და პატიოსანი, მაგ-

ძუთანის იგავ-არაკი

ერთხელ ვირმა დიდს მეჯლისში
ყოყინითა დაიძახა:

„ეს ბექტები აღმასებით
ჩემს ჯიბეში ჩაისახა ..

საიღამ და როგორ გაჩნდა
ყველას კარგათ გაფეხვა,
თუ ვერა მცნობ გამიცანით
გამოცანაც შენ გერ ება.

თვალთ ახილეთ, გადმოხედეთ,
საიღუმლოთ ვეტყვით ყურში:
ხუთ მანათში თუმანს ვიღებ
მიწვრია ასე რჯულში.“

ეს სთქვა ვირმა და თვალები
მეზობლისკენ დაიჭირა,
და ეგონა ცუგრუმელა
ვითომც ხელში ჩაიჭირა.

ქალს გვერდითა ჩაუბრა
სხეებს ტლინკები მიაყარა,
კუდი გვერდზე მოიქნია,
თავი გერცოვს შეადარა.

რა გარგეს პატრონებმა
„თოქში, ვირო!“—მიაძახეს—
როგორ ბედავ, შე ჩოჩორო,
შეარცხენეს და შეძრახეს,
აკი დღემდე ვირი იყავ
გრძელ ყურა და უბედური
ახლა რა კი თავს გახველი
მოგჩნდება ნიშადური...

რა კი ვირმა ეს გაგო
შეხტა, წიხლი შეისროლა,
სიბრაზისგან გარეშემო
სულ ტლინკებით აბოლა
ვერას გახდა და ზედ მეტი
ნიშადურით კულის რიკი
ამოეწვა და... დაწყნარდა
ეს გრძელ ყურა ჩოჩოროკი.

ანტოშა.

ძივიში და ძვირძველი. ს. ჯუგანში დიდხანს არ
მომინდა ცდა. მეორე დღე გათენდა თუ არა ს. ქოდალოდან
დებეშით მატყობინებენ, რომ იქითკენ გავემგზავრო, თურმე
ძალიან გაბზახებულან აფგილობრივი თაწამგრძობნი, როცა
გავეგოთ რომ მე ქიზიყში ამომეყო თავი, თუმცა პირველათ
ქოდალოსკენ უნდა ჩამეგლო და პირველად იქიდან უნდა
დამეწყო ნიშადურის ამოცხება სწორ გზა და კვალს გადაც
დენილებსათვის. ს. ჯუგანიდან პირდაპირ ქოდალოსკენ უნდა
გაეწო. მხოლოდ არ შემოძლიან არ ვუსაყვედურ „სანდროს“
რომელიც, თურმე, ჯუგანში ცხოვრობს და ასე უმანაუ-
რად ეპყრობა სანიშადურე პირებს. კარიკატურებს ხატვა-
საც ძალიან უკლო და ამიტომ მე თუ ვინმე გადამჩნა ნი-
შადურ ამოუცხებელნი, დღეის შედეგის გაუმასპინძლდეს.
ავიდეს სიღნაღშიაც და მესანთლენიკა ითხოს. მას ვადასც ს
ნიშადური და ვისაც ჰსურდეს ამოცხოს. კეთილ-სინდისიერი
კაცია, საქმეს არ წააგებს. უპირველესად ყოვლისა მღვდლებს
და ტრეტურებს ამოსცხოს შემდეგ ბურჟუა მელუქნებს და

„ჩინოვნიკებს.“ თუ ეს არ აუსრულებია კიდევ გავჩნდები
სიღნაღში და თავბედს ვაწყველინებ.

აბა დავიწყეთ ესლა ს. ქოდალოდან: ბიუჯეტის
ლა ა—შვილი იყო და ბიუჯეტურ თავით ქრთამებს ისე ხე-
ტავდა, როგორც არნადით ბზეს. მე კი ქრთამის მიცემას ვე-
რიდებოდი და ამიტომაც, თუმც ქალაქიდან რომ წამოველ
პირველად იქიდან სახეობო იყო ამოვლა, მაგრამ ქიზიყის-
კენ გავეშურე. ამიტომ ესლა გუმასპინძლები ნიშადურით
კ. ა—შვილს.

რადგან ქოდალოს საბოქაულოში ნიშადურ ამოსაცხებ-
ლები ბევრი არიან, ამიტომ ჯერ მათ ამოურჩიეთ „ხალი-
ფა“ და იმას ჩავაბარო 15 კოპოზი ნიშადური. ვისაც და-
ვაგალოთ ამას ამოსცხოს.

აგუაროთ ს. კაკაბეთს. აქ სცხოვრობს მამა ალექსან-
დრე მ—შვილი ლუპუცი, რომელსაც ჯერ დაბადებიდან კე-
თილი და სწორე სიტყვა არ უთქვამს, რის გამო ცხრა წვე-
რი და დარჩომია. ერთხანად ბლალორჩინობასაც ელოდა ორი
ალაო დამქაშიც იშოვა: მალაქია დიაკვანი და ჩაილურული
მამაო კოლა. მაგრამ იმედი გაუცრუვდა. აბა „ხალიფად“
ეს დავსოთ და 15 კოპოზი ნიშადურიდან ოთხი თითონ
ამოიკხოს. აქვე სცხოვრობს ახლად გამოცხვარი ბლალორჩი-
ნი, ჯერ ორი თვეა რაც თონედან გამოიღდეს; ეს მამა-ცხონე-
ბული ზლალორჩინის არჩენების დროს იგენა დიაკვანი მო-
ლადა, ცხენს კიდევ ზურგი გაუფუჭა ტიკებით ღვინის გზავ-
ნით მღვდლებთან, რათა პატივი დაენახათ და ბლალორჩინათ
ამოერჩივთ აბა „ხალიფავ“ ერთი გირვანქა ნიშადური ამას
ამოუსეი.

მაგრამ „ხალიფა“-ს შუა და ბლალორჩინისას დავგრჩა
კოლას მწერელი ვასო ე—შვილი, რომელიც მოძრაობის დროს
თავს ს. დემოკრატად აღიარებდა და დღესაც იმ ჩაჩით დღის,
ხოლო ხალხს-კი ათ თუმან ნაკლებ ქრთამს არ ართმევს,
გასათხოვრებს ათ შაურობით ქრთამავს. დანიშნავს აეტრო-
ლიაობა... და მერე თავს ანებებს. აბა „ხალიფავ“ მწვავე
ნიშადური მოსცხე! მაგრამ უფთხილდი, რადგან როგორც
ს. დემოკრატებთან ისე რეაქციასთან დაახლოვებულია, და
არ შეგავინოს. მით უმეტეს უფთხილდი „ხალიფავ“. რომ
ვასო ქალაქში ტრაქტორში დახლიდრად ნამყოფია და არ
შეგეციდოს „თხლაშის“ ვადაკვრით, რომელსაც თქვენ პირ-
ველ ღმერთად სახავთ და დღეში ორჯერ მის გულისთვის
დუქნებს ჩამოუვლოთ ხოლმე. მაგრამ უკაცრავად ჩვენი ანა-
ფორიანი „ხალიფაც“ ს.—დ. აღვიარებს თავს. კოლა მასწავ-
ლებელი ვისთან არ დასამინა ხან სახელიან და ხან უსახელო
წერილებით. მაგრამ მოვიდა სეტყვა დახვდა ქვა. „ხალიფავ“!
ნურც შენ მტერ—მოყვარე კოლასთვის დაზოგავ ნიშადურს.
ნუ-კი ამოუსობ, მხოლოდ ასუნებინე, რადგან დანაშაულობა
იმდენი არა აქვს, რამდენიც თქვენგან გაქვეყნებულ კორებზე
სდევნიან მას

ავიდეთ ს. ქოდალოში. თუმცა აქ ფედერალისტების
ბუდეა, მაგრამ ნიშადურ ამოსაცხობები აქაც ბევრია. აბა
„ხალიფავ“! მარჯვეთ იყავი და ვასაც აქ ჩამოვთვლი ამოუ-
წვი კულის რიკი; თავიც არ დავავიწყდეს. ცოტ-ცოტა შენც
იცხუნე, რათა უფრო გახურდე.

მალხაზოს, რომელსაც მოძმეს მტრობაში და დალატში
ვერ ვინ აჯობებს. „სულში“ მოსმსახურებს—უსწავლელ
გლენკაცობის მოტყუება იმათ ხელობა არის, თუმცა ყველა
აქ მსახურნი სოციალისტებად აღიარებენ თავს.

გადღეისობდა ს. ჯიმათში. აბა თუ სადმე სიმართლეს აქ არის ნიშნულისთვის რთველი, თავდაპირველია გიორგი მღვდელს, რომელსაც ხუთი ბატი რომ მიიბარა ექვს დაჰკარგავს.

ს. ჩაილურში მამა კოლა სცხოვრობს, რომელიც ქვირევებს უსტაბაზობას უწყებს. თუმცა კოლა ხუცსია, მაგრამ აღარც მირანი სწამს და აღარც მოყვასის ცოლი და სიღვრი; მოუკვდეს სენია, ძალიან მწყალობელი ყავს.

შევისვენებ სოფ. ჩაილურში, რადგან წვიმა მოვიდა, გზა ატალხდა, რამაც შემოშალა ყანაღურაში გადასვლა. ეს არიყოს მამასწარო „აბეშიკ“ ილიკოს თაოსნობით ღოთი შფოთის პარტიამ, რომელმაც მეც ქეიფში ჩამიყოლია და ჩამითრია. დანარჩენ სოფლებსაც მალე მოვივლი და მათ ამბავს შევძლევ ნომრისთვის გამომოგზავნით.

გიორგი ნარიგლეჯია

გეგეტი. სანიშნადურად დიდა გეგეთის ვაჟბატონები ძალიან გადიდგულდნენ, ხალხს ავიწროვებენ, ლანძღვენ, აგინებენ; ხალხი მოთმინებიდან გამოსულია და არ იცის რა ქნას, მაგრამ ყველაზე უფრო ბატონობს ერთი კაცი დიდა, საქმეც აქვს დიდა და თვითონაც დიდა, მიტრამვსთხოვ „ნიშნადურის“ ბელადს დაჩქარებით გამოგზავნოს ერთი დოქი ნიშნადური, არც ნაკლები, არც მეტი, გვინდა ნიშნადური ვასხუროთ. ხსენებული ვაჟბატონი ეგების დაცხრეს, თორემ სწორედ გლახათ არის მისი საქმე.

გამოვიგზავნე ბელადო, წამალი დოქით დიდა, თორემ ჭკუაზე არ არის ბატონი ჩვენი დიდა.

ნიშნადურს მიესცხებთ ზომითა რადგან არს კაცი ფლიდია, სუყველას ლანძღავს, აგინებს არავის არ აქვს რილია;

აუწვი ცხვირი და პირი, აჭკიდე გულდასტირია, ჩამოგვაცალე გეგეთსა და მოგვაშორე ჭირია.

ფინდისი.

ამბროლაუჩი დარიგება „პოვეტს“

გამოჩნდა ვითომც „პოვეტი“ ფსევდონიმ „უკმაკურია“ 1) ეტყობა ხალხის გალანძღვა სულით და გულით სწყურია, ხიანს იმას ალაპარაკებს რაღაც პირადი შურია, თორემ რისთვისა გალანძღვა ფერშალი ან დოხტურია. რაჭაში კაცი არ არი ამ ორის უმადურია, ეტყობა მამის დამწერი მოცილილი უსაქმურია. ეგებ ჰგონია ლანძღვისთვის მიართვან ხაჭაპურია, ვუჩხვეთ სიმართლით გაირჯეს, თუ პოეტობა სწყურია.

1) ამ სევდონიმით „ემმაკის მათრახში“ დაიბეჭდა პატარა ლექსი; რომელიც თავით ბოლომდე ცილის წამებაა.

შხამი.

სამართალი ბოთლის ძირზე

მოგვივიდა სულია უზნეა და ცუდია, არ გაუშვა ბოთლებში არაყი და ლუდია.

რომ დაღვესა ღვინოსა უნდა სულ ირბინოსა აღარ იცის რას ხადის — კარგს თუ სამარცხვინოსა!

შხამი.

ქუთაისი ახირებული „ბიურო.“ ყველაფერი უცნაური ქუთაისში იჩენს თავს, ელახან ერთი ჯურის ოჯახი აღმოჩნდა, რომლის წევრებსაც დიდსაც და პატარასაც მიზნათ აქვსთ ყოველ გვარ ჭორების შეკრება და მერე გაუმჯობესებულათ, ახალის რედაქციით, განაღდება და გავრცელება საზოგადოებაში ეს კიდევ არაფერი, უფრო საყურადღებო ის არის, რომ ამ ოჯახს საკუთარი „ბიუროც“ აქვს გამართული ცოლ-ქმრების გაყრის და შეყრისათვისაც — ვისაც გინდა ცოლთან ან ქმართან გაყრა ან კიდევ შეყვარება-გამოყვარება და სხვა ამ გვარი არება-ჩარება ყველას შეუძლიანთ ამ ბიუროს მიმართოს: ამისათვის არც ადვოკატებია საჭირო არც სუდები და არც თხოვნა საკმარისია მხოლოდ „გაცნობა“ და ეს გაცნობაც ძალიან ადვილია: ან თვითონ ამის სახლში ან ქუჩაში ამ სიტყვებით:

„Позволите познакомиться“ მეტი არაფერი.

ანტოშა.

შეცდომის განმარტება: „ნიშნადურის“ 56 №-ში მე 12 გვერდზე მოთავსებულ ლექსში „ამ დროული გამოცენები“ რიცხვი III უნდა იყოს დასმული უკანასკნელ ორ კვპლეტის სათავეში, სადაც იწყობა ლექსი „ბრმას თვალს უხელს და სხვა“.

გაძლიერებული ობისკის დარტემს!...

რედაქტორ-გამომც. ვალერიან გუნია.